

מסורת הש"ס

רש"י

כל כנויי פרק ראשון נדרים

ר"ן ד.

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פ"י מה' נידות
ה' ח סמ' לז"ר רב:
א ב ב מ"י ס' פ"ה ה'
כא סמ' ס'
ב ד מ"י ס' פ"ה ה'
סמ' עין קס:
ג ה ו מ"י פ"ד מה'
משפ' הקרבנות ה' ח
סמ' ס':
ד ו מ"י פ"ה מה'
נידות ה' ח סמ'
לז"ר רב:
סמ' ס':

תורה אור השלם

1. כי חדר נדר
לז"ר אלוהי לא אתמר
לשלמו כי דרש ודרשו
ז' אלוהי מקומו ויהיה כך
הקטא: דברים כג כב

הגרות מדר"ב
רנשבורג

א] בה"ר ד"ה אלא למי
מחלה חילת וכו'. וכן
דחילה עליה נידות לכא
כל מחלה טעולם. והמק
מינה טעולם: [ב] בה"ר א'
ד"ה וכו' פלגי וכו'.
נ"ב למדתי ממנו שפ"ב
דבריו וד"ל נדר דף טו
ע"כ הוא רק למי ד' לז'
שארית לז"ר עליו או
כחומר מלקות פלגי. אבל
מלקות משם לז"ר יע"ש
ובגליון הש"ס של נדר
דף ט' ע"א:

חוספות

בגין שניר והוא בבית
הקברות. ודעו
עומד לשם נידות אל תל
עליה עד דנפיק משם
ודי ויקבל ויחול לנידות
עליה הילכך קאי כגל
מחלה שמיטת עליו לאלת
ולטרה ולהשתיל ויזום:
הייחא א"ב ד' א' הי"א
ע"ה נידות בעידי בבית
הקברות. פלגתה היא
בפסק ג' דמור ודף טו:
ועוד האמר מר בר רב
אשי נחמול ריש על פלגי
דחילת אל שמה ז"ל או
מגלה לוקה בעדו מו
בבית הקברות חל עול
עליו כי פלגי למלקות
הטומאה אל מהרו בו
בעדו לשם אל משם כי נדר
אזה כי יומן סבר דין
דחילת לענין שאר דינן
לפי ד"רסן ס' לק"ש סבר לא
לפי משום טומאה לחמי
לא חל עליו נידות טהרה
אלו דה"ל נידות לענין
שאר דינן משום ז"ל ונללת
ז"ל ח"י כל מחלה א"כ:
ובי פ"י ענין ש"ק. וכן
לפי ד"ק אלא לומר לענין
מלקות דטומאה אכל מרה
דמלקות איכא ז' שמה
ז"ל או מגלה ומשני א"כ:
קאי כגל מחלה לנידות
דטהרה חל עליו שיש לו

לא אמר הכי דל"כ הוה ליה נזיר לאלתר כדפרישני מתי אמר לא
אפטר מן העולם וכיון שכן הוה ליה כחומר ענין לא אמר קרבן
מיד דקס ליה צבל מחלה לאלתר. ובדין הוא דהוה מתי רבא לאוקמה
כחומר קודם שיעברו ז' שנים אהא נזיר וזכי האי גוונא הוה ליה

רב אחא בר יעקב אמר כגון (6) דנדר והוא
בבית הקברות הניחא למ"ד ל"א חילת עליה
נידות מאלתר אלא למ"ד "מאלתר חילת
עליה מי איכא בל תאחר ועוד "האמר מר
בר רב אשי חילת ניירות עליה מאלתר וכי
פליגי לענין מלקות פלגי "אפ"ה קם ליה בכל
תאחר משום דקא מאחר ניירות דטהרה
א"ר אשי הואיל וכן נזיר שטימא עצמו
במודי עובר משום בל תאחר דניירות
טהרה רב אחא בריה דרב איקא אמר
עובר בכל תאחר תגלתו ולא מביעיא
למ"ד "תגלת מעכבת אלא אפי' למ"ד
"תגלת אינה מעכבת מצות גילוח מיהא לא
מקיים מר זוטרא בריה דרב מרי אמר עובר
בכל תאחר קרבנותיו וכן הכא נפקא ליה
מיהם נפקא ליה יכי רובו ידרשו "אלו
הטאות ואשמות מהו דתימא חידוש הוא
שחידשה תורה בניזיר מאי חידוש אילימא
ה"ל דא מתפס ליה לחטאת נזיר בנדר הרי
הטאת "ח"לכ ישאין מתפסה בנדר ועובר בכל
תאחר אלא מאי חידושה סד"א הואיל ואם
אמר הריני נזיר אפילו מן חרצן יהו נזיר לכל
אימא לא ליעבור עליה משום בל תאחר קמ"ה
הניחא למ"ד "כי נזיר מן חרצן הוה נזיר לכל
אלא לר"ש דאמר אין "נזיר עד שזיר מכולן
מאי איכא למימר ועוד האי חידוש לחומרא
הוא אלא מאי חידושה סד"א הואיל
ואם

רחמנא לטומאה נתייר לאו כדכתיב (במדבר 11) כי יעמא וכמדי נמי על כל
נפשות מת לא יבא (שם) ואמר נמי והימים הראשונים יפלו לאו למימרא
שלא יבא עליו עונש אחר אלא מילקא נמי לקי משום בל תאחר:
סגלתה מעכבת. פלגתה היא דר"ה ורבען (וידף מו.) דל"ה"ה
דכתיב ואחר ישה המיר יין (במדבר 11) היינו אחר כל המעשים כולן דהיינו
תגלת והנלפת דמים ולרבען מיד שהביא קרבנותיו מותר ביין:
כל מחלה קרבנותיו. לך אוקימתא אינו עובר בכל מחלה אלא לאלתר
ג' רגלים: אלו טעום ואשמות. וקרבנות נזיר הן כגל:
מהו דמימא. ז' לאו היקשא נדריס: דלא מתפס לה לטעום
נזיר צנדר. דקילת שאינו יכול להתפסה צנדר שאם אמר טעאת נזיר עליו והוא אינו נזיר לא אמר כלום והואיל וקילת סלקא דעמך
אמינא לא ליקום עליה צבל מחלה. ופרישין הרי טעאת חלב. כלומר כל הטאות דהכי מקרי כולהו טעאת חלב אית בהו הך קולת
ואפילו הכי קאי עליה צבל מחלה והיקשא למה לז' אפי' מן חרצן הוה נזיר לכל. לל דיני נידות: ועוד חידוש לחומרא הוא.
והכי מימית מניה קולת דלא ליקום צבל מחלה: הואיל ואם יגלה על אהם משלשן. טעאת ועולה ושלמים שטימא מביא. וכיון דלא
חמירי ז' לאו היקשא ה"א דלא ליקום עליה צבל מחלה: וטעאת חלב אפסא לכפרה. ומש"ה אף על גב דלית בה קולת דאיתו יכול
בה הפסיקה צנדר כיון דמזוה לביצה לכפר עליו דין הוא שיעבור צבל מחלה. אלא טעאת נזיר אית בה קולת דאין מתפסה צנדר ולא מתסר
בה מידי וליקום עליה צבל מחלה ולמאי קאתיא ז' און ז' מזוה אלא רשות ואפילו למאן דאמר (לקמן ז') מיהו חוטא הוא אינו חוטא
בגמור ועיקר קרבן לא אמי לכפרה. וקשה צמיה אכמי ממי קרבן נזיר צמיה הלא מתטלת חלב ושלמים ונראה לז' דאין אינו נמי
אלא כיון דלאו מגופיה דקרא נפיק "אלא צמיה הלא היקשא עדיפא דכל מה הזד כל דהו פרישין: וכרי טעאת יולדת דלא אפסא
לכפרה. ואפילו לר' שמעון דאמר צפרק המפלת (מדה לא): דיולדת חוטאת היא דכשעה שזרעית ויולדת קופלת ונשבעת
שלא תזקק לבעלה עיקר קרבנה אינו צא על חטא שהרי אפילו יודעת צנמיה שלא הרהרה צנדר כלום מביאה קרבן:
קפריה

לשנת נידות דטהרה: בשום בל תאחר רגלתה. לעולם מיירי דשלים נידות טהרה מכל מקום מזוה לגלגל עברו
ולמנו חמח חזר ומשנה התגלתה עובר צבל מחלה פשתת קח לאחר שלשים יום לא יגלה מן מקאמר דלמא עליה
משום כל מחלה: בל תאחר קרבנותיו. אם טעלס ימי נידותו ולא הביא איכא כל מחלה: ריש ירשתי אלו הטאות
ואשמות. ופשיטא דקרא ז' מידור נדר לא מחלה לשלמו צבל כחטה לא אשמעינן ופסקא מיה מדרבטו ומשעת ליה
טעאת נזיר כגלגל שאל טעמות: מהו דתימא חידוש הוא שחידשה זורה בנדר. ולקמן ספ"ך מתי חידוש הוא הילכך
מדיא שאינו צבלג טעאת קפ"ל היקש דלעיל: ד"א מתפס ד"ה החטא נזיר בנדר. שאם אומר הרי עלי טעאת נזיר לא
אמר כלום דטעאת נזיר אית כל צנדר ונכדסה ולתי ספ"ך מחטאת חלב דמנו קן אם לא אכל חלב ואמר הרי עלי טעאת
חלב לא אמר כלום וכן כל טעאת הוא דנקט חלב זור נבילת דנקט טעאת חלב סאי טעמות אכל י"ח דלא מתפס
פרישין דל"ז למר הרי ז' טעמתי וז"י דל"ז מתי ספ"ך מחטאת חלב האמר צבדיל מחין דלא לא אמר הרי עלי טעמתי
דאית קרבן: חידוש לחומרא הוא. ופשיטא דכוכחא אחריתא אמר חידוש גפ"ס שזוה לחומרא כגון צדי עד זומם מיהו
הכי ספ"ך אדרבה כל שן ע"ש לז' למר שזוה צבל מחלה מ"ש מחלה טעמות:

וענין מלקות פלגי. למאן דאמר חילת עליה נידות מלקין ליה
טעמא עמו צבית הקברות ולמ"ד לא חילת עליה נידות (6) דלא
מלקין ליה הואיל וצבית הקברות נדר. אכל כולו עמא לאלתר הוה
נזיר ולכא כל מחלה דאמרינן נמי ז' אכל קס ליה צבל מחלה: דקא

מחלה לניירות דטהרה. לאלתר מבעי
ליה למיפק מוך צבית הקברות ולמינור
ניירותיה דטהרה: וכן נזיר. בעמא
שטימא עמו צבית דאע"ג דמחלל
לניירות קס ליה צבל מחלה דניירות
דטהרה: רב אחא אמר. מאי צבל מחלה
איכא צנדר איכא כל מחלה דתגלתת
דכי נפקי ימי נידותיה צבי לגלגל עמו
ולאומי קרבן ואי מחלה לתגלתת קאי
צבל מחלה: ואפי' למ"ד סגלתה אינה
מעכבת. קרבן אפ"ה מזוה לגלגל
וקאי צבל מחלה צאומה מזוה: צבל
ספ"ך קרבנותיו. דלא מש"ה ליה
אכל: (א) ד"ה כי דרוש וכו'
דמתייב כזוה אמי קאי וכו'
ולא ילפינן ליה לנידר
מתייב היקשא: (ד) ד"ה
והא טעאת וכו' הרי עלי
טעאת חלב לא אמר:

קאי צבל מחלה: הואיל ואם אמר הריני נזיר אפי' מחרצן. כלומר
דאפילו מחרצן צבלג הזיר עמוהו הוה נזיר נמי לכל דהיינו חידוש דלמיה
לא נדר אלא מחרצן בלבד (ומיתסר) ואפילו עמוהו הוה נזיר מיתסר צבלג מיד
דמשך והואיל ומיזבש הוה לא ליקום עליה צבל מחלה כגלגל
קרבנות קמשמע לן היקשא דקאי צבל מחלה: עד שזיר מכולן.
דאי (אמר הריני) נזיר מחרצן לא הוה כלום עד שזיר צבל אכמי
מתי חידושה איכא: ועוד האי חידושה. דקאמר לחומרא הוא
והיינו חומרא דלמיה לא חזר אלא צנדר אחד והוה נזיר ככונן:
שאם

נזיר צנדר. דקילת שאינו יכול להתפסה צנדר שאם אמר טעאת נזיר עליו והוא אינו נזיר לא אמר כלום והואיל וקילת סלקא דעמך
אמינא לא ליקום עליה צבל מחלה. ופרישין הרי טעאת חלב. כלומר כל הטאות דהכי מקרי כולהו טעאת חלב אית בהו הך קולת
ואפילו הכי קאי עליה צבל מחלה והיקשא למה לז' אפי' מן חרצן הוה נזיר לכל. לל דיני נידות: ועוד חידוש לחומרא הוא.
והכי מימית מניה קולת דלא ליקום צבל מחלה: הואיל ואם יגלה על אהם משלשן. טעאת ועולה ושלמים שטימא מביא. וכיון דלא
חמירי ז' לאו היקשא ה"א דלא ליקום עליה צבל מחלה: וטעאת חלב אפסא לכפרה. ומש"ה אף על גב דלית בה קולת דאיתו יכול
בה הפסיקה צנדר כיון דמזוה לביצה לכפר עליו דין הוא שיעבור צבל מחלה. אלא טעאת נזיר אית בה קולת דאין מתפסה צנדר ולא מתסר
בה מידי וליקום עליה צבל מחלה ולמאי קאתיא ז' און ז' מזוה אלא רשות ואפילו למאן דאמר (לקמן ז') מיהו חוטא הוא אינו חוטא
בגמור ועיקר קרבן לא אמי לכפרה. וקשה צמיה אכמי ממי קרבן נזיר צמיה הלא מתטלת חלב ושלמים ונראה לז' דאין אינו נמי
אלא כיון דלאו מגופיה דקרא נפיק "אלא צמיה הלא היקשא עדיפא דכל מה הזד כל דהו פרישין: וכרי טעאת יולדת דלא אפסא
לכפרה. ואפילו לר' שמעון דאמר צפרק המפלת (מדה לא): דיולדת חוטאת היא דכשעה שזרעית ויולדת קופלת ונשבעת
שלא תזקק לבעלה עיקר קרבנה אינו צא על חטא שהרי אפילו יודעת צנמיה שלא הרהרה צנדר כלום מביאה קרבן:
קפריה

לשנת נידות דטהרה: בשום בל תאחר רגלתה. לעולם מיירי דשלים נידות טהרה מכל מקום מזוה לגלגל עברו
ולמנו חמח חזר ומשנה התגלתה עובר צבל מחלה פשתת קח לאחר שלשים יום לא יגלה מן מקאמר דלמא עליה
משום כל מחלה: בל תאחר קרבנותיו. אם טעלס ימי נידותו ולא הביא איכא כל מחלה: ריש ירשתי אלו הטאות
ואשמות. ופשיטא דקרא ז' מידור נדר לא מחלה לשלמו צבל כחטה לא אשמעינן ופסקא מיה מדרבטו ומשעת ליה
טעאת נזיר כגלגל שאל טעמות: מהו דתימא חידוש הוא שחידשה זורה בנדר. ולקמן ספ"ך מתי חידוש הוא הילכך
מדיא שאינו צבלג טעאת קפ"ל היקש דלעיל: ד"א מתפס ד"ה החטא נזיר בנדר. שאם אומר הרי עלי טעאת נזיר לא
אמר כלום דטעאת נזיר אית כל צנדר ונכדסה ולתי ספ"ך מחטאת חלב דמנו קן אם לא אכל חלב ואמר הרי עלי טעאת
חלב לא אמר כלום וכן כל טעאת הוא דנקט חלב זור נבילת דנקט טעאת חלב סאי טעמות אכל י"ח דלא מתפס
פרישין דל"ז למר הרי ז' טעמתי וז"י דל"ז מתי ספ"ך מחטאת חלב האמר צבדיל מחין דלא לא אמר הרי עלי טעמתי
דאית קרבן: חידוש לחומרא הוא. ופשיטא דכוכחא אחריתא אמר חידוש גפ"ס שזוה לחומרא כגון צדי עד זומם מיהו
הכי ספ"ך אדרבה כל שן ע"ש לז' למר שזוה צבל מחלה מ"ש מחלה טעמות:

הגרות הב"ח

(6) נ"ב נדר חלה נר יעקב
אמר כגון דנדר והוא:
(7) רש"י ד"ה לענין וכו'
טעמות ז' מלקין ליה
הואיל וצבית הקברות נדר
אכל: (א) ד"ה כי דרוש וכו'
דמתייב כזוה אמי קאי וכו'
ולא ילפינן ליה לנידר
מתייב היקשא: (ד) ד"ה
והא טעאת וכו' הרי עלי
טעאת חלב לא אמר:

גליון הש"ס

בה"ר ד"ה השאת חלב.
א"א אהא חזר היקשא
עליו וקשה לז' הוא עליו
אפי' ודך למיר דין חזש
ממ מה יזל אלא דטעאת
דקרא כי דרוש דרשט אל
קרבן שאמר אדם הרי עלי
טעמות ואשמות כל
צבלג ליה היקש למר
מפכה להלואי מגלגל
טעאת נדר כיון דקילת.
וכיון דמלמט חלב ופשתת
אף דקיל איתכסו צבל
מחלה מחלה מתייב לאלת
מפשיטא דקרא דטעאת
נזיר מחלה וז"ל אפי' אפי'
הדין דטעאת נזיר מקרא
כדי דרוש דרשט וי"ש:
בר"ה"ש ד"ה נזיר שזיר
אם נשתתה. עין טו"ר א"ן
ר"ה ק"ד ד"ה וצדקות:

מוסף רש"י

כי דרוש ידרשנו אלו
הטאות ואשמות. שכן
נדרשין מקם שהרי אית
הס טעמין עלן וז"ה ה'
הטאת חלב. כל מחלה
סמך קרי טעאת חלב
דנדר חלב מביא דמתייב
(ויקרא ז) כל חלב וכל דם
לא תאכל. וכמין דמיה
פשתת טעמת וטומה ו'
וכפ"י דרבותו כב"י.

פירוש הרא"ש

בגין שניר והוא בבית
הקברות. ודעו
עומד לשם נידות אל תל
עליה עד דנפיק משם
ודי ויקבל ויחול לנידות
עליה הילכך קאי כגל
מחלה שמיטת עליו לאלת
ולטרה ולהשתיל ויזום:
הייחא א"ב ד' א' הי"א
ע"ה נידות בעידי בבית
הקברות. פלגתה היא
בפסק ג' דמור ודף טו:
ועוד האמר מר בר רב
אשי נחמול ריש על פלגי
דחילת אל שמה ז"ל או
מגלה לוקה בעדו מו
בבית הקברות חל עול
עליו כי פלגי למלקות
הטומאה אל מהרו בו
בעדו לשם אל משם כי נדר
אזה כי יומן סבר דין
דחילת לענין שאר דינן
לפי ד"רסן ס' לק"ש סבר לא
לפי משום טומאה לחמי
לא חל עליו נידות טהרה
אלו דה"ל נידות לענין
שאר דינן משום ז"ל ונללת
ז"ל ח"י כל מחלה א"כ:
ובי פ"י ענין ש"ק. וכן
לפי ד"ק אלא לומר לענין
מלקות דטומאה אכל מרה
דמלקות איכא ז' שמה
ז"ל או מגלה ומשני א"כ:
קאי כגל מחלה לנידות
דטהרה חל עליו שיש לו